

Õiguskantsler

Hr Andres Sutt
Kliimaministeerium
info@kliimaministeerium.ee

17.10.2025 nr 7-6/251426/2507526

Keskkonnahariduslike õppeprogrammide kvaliteedimärgis ja toetuse andmise tingimused

Lugupeetud energeetika- ja keskkonnaminister

Õiguskantsleri poole pöördus mittetulundusühing, kes juhtis tähelepanu, et alates 2025. aastast annab riik keskkonnateadlikkuse programmist toetust ainult kvaliteedimärgisega „Läbimõeldud programm“ õppeprogrammidele. Siiani on märgise taotlemine olnud vabatahtlik.

Leian, et tingimus, mille kohaselt riik toetab üksnes nimetatud märgisega õppeprogrammide läbiviimist, mõjutab otseselt toetuse saamist. Seetõttu tuleb seda käsitada [keskkonnatasude seaduse](#) (KeTS) § 59 lõike 4 kohaselt tingimusena, mille peab kehtestama minister määrusega. Sisuliste toetuse saamise tingimuste kehtestamine sihtasutuse Keskkonnainvesteeringute Keskus (KIK) haldusaktiga ei ole seega lubatud (PS § 3 ja § 94 lg 2). Toetuse saamise tingimused tuleb kehtestada määruse ehk üldaktiga ja need peavad olema taotlejatele teada aegsasti enne taotluste esitamist.

Toetuse andmise tingimuste kehtestamine

KeTS § 59 lõikes 4 on ette nähtud, et minister peab määrusega kehtestama keskkonnakaitse valdkonna projekti rahastamise taotlusele esitatavad nõuded, taotluste hindamise tingimused, korra ja kriteeriumid, toetatavad tegevused, otsuse tegemise ja selle täitmise kontrollimise ning aruandluse korra. Selle seadusesätte alusel on keskkonnaminister [31. jaanuari 2020. aasta määrusega nr 10](#) kehtestanud keskkonnaprogrammist toetuste andmise korra ja tingimused ning määranud keskkonnaprogrammi rakendusüksuseks KIK (määruse § 4 lg 1).

Määruse § 4 lõikega 2 on minister andnud KIK-le õiguse kehtestada lisaks määruses sätestatudle veel tingimusi toetuse taotlemise ja taotluste menetlemise kohta ning kulude abikõlblikuks lugemise ja toetuse maksmise kohta, sealhulgas ühikuhindu. Nõudeid ja tingimusi kehtestades peab KIK võtma arvesse toetatava valdkonna projektide eripära, ministri määruses sätestatud nõudeid ning riigisisestes ja Euroopa Liidu õigusaktides sätestatud nõudeid. Sellised tingimused tuleb kooskõlastada Kliimaministeeriumiga ning avaldada KIK veebilehel (määruse § 4 lg 3).

KIK kehtestas 2025. aasta esimese taotlusvooru korraldamise otsusega keskkonnateadlikkuse programmist õppeprogrammide rahastamise tingimuseks kvaliteedimärgise olemasolu (KIK juhatuse [otsuse nr 2025/1-7/14](#) p 1.1.1).

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

Leian, et kvaliteedimärgise nõude kehtestamine rakendusüksuse otsusega, mis on haldusakt ([haldusmenetluse seaduse](#) § 51), ei ole kooskõlas määruse § 4 lõike 2 ja KeTS § 59 lõike 4 volitusnormidega (PS § 3 lg 1 ja § 94 lg 2). KeTS § 59 lõikes 4 sätestatud volitusnormi järgi kehtestab taotluste hindamise tingimused, korra ja kriteeriumid minister määrusega (vt ka KeTS [seletuskiri](#), lk 28). Selles sättes ei ole ministrile antud õigust volitada edasi nende tingimuste ja kriteeriumide kehtestamist. Seega ei ole ka määruse § 4 lõikega 2 KIK-le antud volitus piisav, mille alusel saaks kehtestada toetuse taotlemise sisulisi tingimusi.

KeTS § 59 lõike 4 teisest lausest tuleneb, et taotluste hindamise kriteeriumide väljatöötamisel peab minister lähtuma keskkonnavalaste ja keskkonnakaitsega seotud tegevus- ja arengukavadest. See tähendab, et kui tegevuskava suunab valdkonna poliitika kujundamist, peavad ministri määrusega kehtestatavad toetuse andmise tingimused aitama seda poliitikat ellu viia.

[Keskkonnahariduse ja -teadlikkuse tegevuskavas 2023–2025](#) on seatud strateegiliseks eesmärgiks keskkonnahariduse kvaliteedisüsteemi arendamine (vt, lk 12, 19), mille üks osa on ka õppeprogrammide hindamine. Kui eesmärk on toetada keskkonnateadlikkuse programmi üksnes kvaliteedimärgisega õppeprogramme, peab sellise tingimuse kehtestama minister määrusega (vastavalt KeTS § 59 lõikele 4).

Palun Kliimaministeeriumilt tagasisidet, kuidas kavatseb ministeerium tagada, et kvaliteedimärgise kui toetuse saamise tingimuse kehtestamine vastaks KeTS § 59 lõikele 4. Ühtlasi palun Kliimaministeeriumil ja Keskkonnainvesteeringute Keskusel tagada, et olukorras, kus eraõigusliku isiku (Eesti Keskkonnahariduse Ühing) antav kvaliteedimärgis on seatud toetuse saamise tingimuseks, oleks märgise taotlejatele tagatud selge ja tõhus võimalus vaidlustada õppeprogrammide hindamistulemusi. Hindamistulemuste vaidlustamise võimalus peab olema korraldatud viisil, mis tagab erapooletu ja sõltumatu menetluse ning vastab võrdse kohtlemise ja läbipaistvuse põhimõttele.

Ootan teilt tagasisidet hiljemalt 12. detsembriks.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Teadmiseks: Sihtasutus Keskkonnainvesteeringute Keskus

Mariann Salomets 6938410
Mariann.Salomets@oiguskantsler.ee